

Az ideális konyha tervezése

A konyhatervelés története és konyhabútorgyártás Magyarországon

Cikksorozatunk előző részében a konyhatervelés történeti áttekintésével foglalkoztunk, a „Frankfurti konyha” megjelenésétől egészen a rendszerváltásig.

A rendszerváltástól napjainkig terjedő időszak konyhatervelés szempontjából különféle véleményeket ébreszt. Kissé túlzás lenne azt kijelenteni, hogy az elmúlt 20 évben konyhabútor-tervezés nem folyt az országban. Abban azonban nincsen fejlesztés, hogy valaki hosszú éveken át ugyanazokat a 3D fóliás ajtókat szereli fel, de azt se nevezném fejlesztésnek, tervezésnek, amikor egy egyetem végzős hallgatói a diplomamunka kényszerűségéből terveznek, valami általuk formabontó újdonságnak titulált teljesen felesleges, iparilag a kivitelezhetőség határán billegő diplomamunkát (tisztelet a kivételnek). Azt, hogy hol a határ konyhabútor-tervezés és a konyhai készülék, ill. kellékgyártók által diktált trendek között, illetve, hogy hazai viszonylatban milyen eredmények születtek a tervezés terén (vagy egyáltalán mit minősíthetünk annak) hosszasan lehetne taglalni, ám nem biztos, hogy jól tükrözné a helyzetet. Ezért ezúttal rendhagyó módon az akkori időszakban működő, a konyha-

bútorgyártás és -tervezés terén kiemelkedő két hazai vállalat képviselőivel készült riporttal próbáljuk bemutatni a konyhatervelés ezen korszakát.

Először minden idők legnagyobb magyar konyhabútorgyártójának, a Tisza Bútoripari Vállalatnak a legutolsó tervezőjét, László Attilát kérdeztük e témában.

– Miben volt más a tervezés a Tiszánál a többi hazai gyártóhoz képest?

– A magyar bútorgyárak közül cégünk alkalmazott elsők között belsőépítészeket, név szerint Rományi Lászlót és Sándor Esztert, akik az egységes kiállítási és mintabolti megjelenésért feleltek. Emellett pedig a front- és elemtervezés volt a feladatuk.

– Milyen elven működött a Tiszánál a termékfejlesztés?

– Főleg követő fejlesztés volt az elterjedt, ez az jelenti, hogy a gyár fejlesztői a nyugati trendeket próbálták a magyar igényekhez igazítani.

– Itthon mennyire voltak sikeresek a bútoraiakkal?

– A Bútorszakvásáron kezdetektől és a BNV-n többször kiállított a cég 200–400

Topáz királykék konyha – 2001 (Tisza)

m²-es standokkal, számos BNV-nagydíjat, minőségi díjat kapott, ez alapozta meg a lakosság körében az ismertségét. Hátrány volt, hogy bár formailag, illetve minőségileg a termékek megfeleltek a legmagasabb elvárásoknak is, a Tisza árai magasak voltak, nem tudta felvenni a versenyt a rendszerváltással megjelenő garázsasztalosok tömegével, emiatt, hiába gyártott jó termékeket, a piac árérzékenysége miatt mégiscsak alulmaradt. Ehhez hozzájárult a „szereldőszemagad” bútorok elterjedése is. Nem mellékesen pont maga a Tisza gyártotta bér-gyártásban a legnagyobb lakberendezési áruházlánc „szereldőmagadössze” bútorának a korpuszát.

– Külföldön mennyire voltak ismertek a bútorai?

– A kölni bútorkiállításon magyar konyhabútorgyártóként a 14-es pavilonban állíthatunk ki, ami külön rangot adott a megjelenésünknek, hiszen itt csak a nagy gyártók voltak jelen. Emellett Moszkvában és Aradon is volt kereskedelmi kirendeltségünk.

– Fel tudna sorolni a cég történetében néhány jelentősebb momentumot, amelyek a tervezésben szerepet játszottak?

– Hadd kezdjem azzal, hogy a rendszerváltás előtt az értékesítés egy nagy áruházláncon keresztül történt és erősen keresleti piac volt. A rendszerváltás után cégünk megkezdte kiépíteni a viszonteladói hálózatát országszerte. A korpuszrendszert német mintára átalakítottuk.

Az utolsó kiállítás – 2002 BNV – Aluline konyha

Jelentős elemszám-bővítést hajtottunk végre, szem előtt tartva az ergonómiát és a funkcionalitást. A bútorokat egyedi vevői megrendelésre gyártottuk, amelyeket a szakembereink szereltek be.

Később, a 90-es évek közepétől a technológiák korszerűsödésével (CNC) a lehetőségek is kiszélesedtek, ekkor már minden konyha egyedi megrendelésre készült, a vevővel egyeztetve, elvárásainak megfelelően tervezve. Hazánkban elsőként már akkor látványtervező programon prezentáltuk az ajánlatainkat, és a kiállításokra rendszeresen új tervekkel jelentünk meg az aktuális trendeknek megfelelően.

A következőkben a mai magyar minőségi konyhabútorgyártás egyik legelhivatottabb képviselőjétől, a Bányai Bútorok Kft.-től Bányai Balázst kérdeztük:

- Mióta foglalkoznak konyhabútorgyártással?

- A Bányai Bútorok Kft. 1978 óta foglalkozik bútorgyártással (kezdetben általános asztalosipari tevékenységgel), 1988-ban specializálódtunk konyhabútorgyártásra, majd 1992-ben konyha- és fürdőszobabútor-gyártásra.

- Meg tudná határozni - ha van -, mi a „Bányai-stílus“?

- A cég fennállása óta a bútorok gyártásánál nagy hangsúlyt fektetett a minőségre, a magas műszaki tartalomra és a vevői egyedi igények kielégítésére. Mivel a gyártásunk tetemes része egyedi, ezért gyakorlatilag a stílusunkat nem határoljuk be. Ma a gyártásunkba nagyrészt a modern - minimál bútorok képviseltetnek, de meghatározó mennyiségben gyártunk más stílusú konyhát is. A vevői rétegből és a termékeink kategó-

riájából adódóan majd minden munkánál vannak egyedi igények. Termékeik 40%-a főként Ausztriában, Németországban, Svájcban, Luxemburgban, Dániában talál vevőre.

- Milyen arányban költenek innovációra, fejlesztésre?

- Az éves forgalmunk 10%-át költjük termékfejlesztésre. Csupán az idei Lakástrendre készült termékeinkre eső fejlesztési költség meghaladta a 10 millió forintot. (Első negyedév.)

- Foglalkoztatnak-e külön termékfejlesztőket, formatervezőket?

- Külsős formatervezőket nem alkalmazunk. A tervezést, fejlesztést a Bányai család tagjai végzik.

- Mennyire tartják innovatívnak a mai magyar bútorgyártást?

- Sajnos ma Magyarországon egyre kevesebb eredeti ötlettel találkozni a magyar gyártók között. Talán ennek az okozója a több ezer fejlesztési nem kívánó (majd lemásoljuk a neves gyártókat és megcsináljuk fele annyiért harmadosztályú minőségben) asztalosok térnyerése a piacon.

- Hogyan ítéli meg az elmúlt 20 év konyhatervezésének alakulását?

- Inkább az elmúlt évek változásairól beszélnek, melyben a vasalatgyártók is meghatározó szerepet töltenek be. Például a teljes kihúzású fiókrendszerek megjelenése a fiókok használhatóságát nagyban növelte, így több fiók kerül egy mai konyhába, illetve szélesebb és nagyobb teherbírásúak, mint korábban. Felső elemeknél szintén széles elrendezésű szekrények kezdenek teret hódítani. A szélesebb szekrények optimálisabb helykihasználást tesznek lehetővé. A kihúzható kamraszekrények megjelenésének következtében egyre több lakás épül kamra nélkül. Munkalapok esetében a corian megjelenése reformálta meg a hagyományos elrendezéseket, mivel az anyag olyan megoldásokat kínál, amit előtte semmilyen anyagból nem lehetett megvalósítani.

- Körvonalazható-e, milyen irányba fejlődik tovább a hazai bútorgyártás?

- A letisztult, egyszerűnek látszó minimálbútorok egyelőre még a trendek szerint maradnak. Sajnos ezt a stílust ma Magyarországon félreértelmezik. A minimál nem azt jelenti, hogy „felrakok egy silányabb minőségű magassfényű vagy matt laminált vagy 3D-s ajtólapot a korpuszra”. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a minimált is szakmai alázattal kell kezelni, és igenis meg kell adni a munkánkhoz és a vevőnknek azt a tiszteletet, hogy a bútorba magas minőségű fafurnérozott alkatrészeket és tartós, való-

Klasszikus stílusban a Lakástrend 2009 kiállításon (Bányai Bútorok)

ban minőségi vasalatokat építtek. Gondolok itt a kézzel polírozott magassfényű lakkozásra vagy a vízszintesen átfutó rajzolatú fafurnérozott konyhára akár 6-10 méter hosszan. Aki ért a furnérozáshoz, az nagyon jól tudja, hogy egy ilyen bútor elkészítéséhez nagy szaktudás és nagy investíció szükséges. Ezt már nem lehet „feleannyiért megcsinálni, mint a neves gyártók”.

- Ön szerint mennyire felkészült a konyha vásárlásakor a magyar vevő (ismeri-e az anyagokat, trendeket, újdonságokat)?

- A vevők már jobban informáltak, mint néhány évvel ezelőtt. Sokakból azonban hiányzik az, hogy különbséget tudjanak tenni a minőségi tartalmak között.

Az utolsó pontban ki szeretném emelni a magyar konyhabútor (bútoripar) piac alapvető és legnagyobb problémáját. Míg egyes gyártók sokat investálnak kiállításokba és fejlesztésekbe, addig a magyar bútoripar mára sajnos nagyobbik része (gondolok itt „az ügyes kezű garázsasztalosokra”) feketén mindennemű fejlesztési és marketingköltség nélkül adja el a termékeit. Nem ritkán a Bányai Bútorok bemutatótermében és kiállításain szereznek vevőt, alágérve az ott látható árak. Ma virágzó vállalkozások alakultak erre a fajta „bútoriparra”, akik kiszolgálják vasalattal és alapanyaggal. Lehet, hogy sokan úgy gondolják, „a piac határozott arról, hogy így legyen”. Csak gondoljunk bele, hogy milyen lenne az az ipar, ahol már nincsenek (ma már csak néhány gyártó) gyártók, akik fejlesztenek, kiállításon bemutatják a vevőknek az új fejlesztéseket, trendeket, akkor kit fognak majd a tömegek „másolni”.

Macsali Zsolt

A Bányai Bútorok 2009-es Lakástrend kiállításra készült modern konyhabútora